ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

CHINCEN – mateřská škola

NÁŠ SVĚT A LIDÉ V NĚM

Obsah

Obsah 1
1 Identifikační údaje školy 2
2 Charakteristika školy 3
2.1 Charakteristika školy 3
2.2 Mise školy 3
2.3 Vize školy 3
3 Podmínky předškolního vzdělávání 3
3.1 Věcné podmínky 3
3.2 Životospráva 4
3.3 Psychosociální podmínky 5
3.4 Organizace 5
3.5 Řízení školy 6
3.6 Personální a pedagogické zajištění 7
3.7 Spoluúčast rodičů 7
4 Charakteristika vzdělávacího programu 7
4.1 Jazykové vzdělávání – seznamování s čínským jazykem a kulturou 8
5 Povinné předškolní vzdělávání 9
6 Individuální vzdělávání 10
7 Vzdělávání dětí se speciálními potřebami 11
7.1 Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními 11
7.2 Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole 11
7.3 Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními 11
7.4 Vzdělávání dětí nadaných 12
7.5 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka 12
8 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let 13
9 Vzdělávací oblasti 14
9.1 Dítě a jeho tělo 14
9.2 Dítě a jeho psychika 16
9.2.1 Jazyk a řeč 16
9.2.2 Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace 18
9.2.3 Sebepojetí, city, vůle 20
9.3 Dítě a ten druhý 22
9.4 Dítě a společnost 24

9.5 Dítě a svět ... 27
10 Vzdělávací obsah ve školním vzdělávacím prostředí ... 30
10.1 Integrovaný blok I. Podzim ... 30
10.1.1 Já a moje školka ... 30
10.1.2 Barevný podzim ... 31
10.2 Integrovaný blok II. Zima ... 32
10.2.1 Vánoční tradice ... 32
10.2.2 Paní zima ... 33
10.3 Integrovaný blok III. Jaro ... 34
10.3.1 Příroda se probouzí ... 34
10.3.2 Svět kolem nás ... 36
10.4 Integrovaný blok IV. Léto ... 38
10.4.1 Léto plné vůní ... 38
10.4.2 Těšíme se na prázdniny ... 39
11 Evaluační systém ... 40

1 Identifikační údaje školy

Název školy: ChinCen– mateřská škola
Adresa: U Šumavěnky 19, 143 00 Praha – Modřany
IČO: 05011540

E-mail: info@chincen.cz
Webové stránky: www.chincen.cz

Telefon – Ředitelka školy: 775 603 803
Zástupce ředitelky: 736 229 116

Zřizovatel: ChinCen s.r.o. (nyní CHINCEN – mateřská škola, s.r.o.)
U Šumavěnky 1308/19
143 00 Praha 12

Typ: soukromá mateřská škola s celodenním provozem

Ředitelka školy: Mgr., Ing. Daniela Černá
Zpracovatelé: Mgr., Ing. Daniela Černá

2 Charakteristika školy

2.1 Charakteristika školy

ChinCen – mateřská škola je soukromou mateřskou školou (dále jen MŠ) s celodenním provozem. Jedná se o jednotřídní mateřskou školu se zaměřením na výuku čínského jazyka.
MŠ je umístěna v nově zrekonstruované vile se zahradou. Dům je majetkem soukromého vlastníka, který ji MŠ pronajímá. Kolaudace proběhla 28. 12. 2016 a provoz byl zahájen 30. 1. 2017.
Škola se nachází v klidné vilové čtvrti v Praze – Modřanech. V blízkosti se nachází lesopark a dětské hřiště. Dopravní dostupnost MŠ je velmi dobrá, jak automobilem, tak MHD. V blízkosti se nachází zastávka autobusů. Mateřská škola má jednu třídu o celkové kapacitě maximálně 15 dětí ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však od 2 let.

2.2 Mise školy

Náš propracovaný vzdělávací program „Náš svět a lidé v něm“ podporuje komplexní rozvoj osobnosti dítěte. Vedle češtiny zařazuje naše škola, jako první, do svého vzdělávacího programu výuku čínštiny, což významně k rozvoji osobnosti přispívá.

2.3 Vize školy

Naším cílem je dát dětem velmi kvalitní vzdělání, které jim otevře do budoucna mnoho mořností a směrů, kterými se mohou vydat. Zároveň se s dětmi naučíme poznávat svět kolem nás, jak se v něm chovat a orientovat. Poznáme odlišné kultury a díky tomu dáme dětem základ v mezinárodním prostředí. V dětech podporujene rozvoj zdravého sebevědomí a vedeme je k samostatnosti.

3 Podmínky předškolního vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Budova MŠ prošla kompletní rekonstrukcí, tak aby respektovala veškeré potřeby a odpovídala hygienickým normám. Rekonstrukcí vznikla předsíň, šatna, dvě třídy, umývárna se záchody pro děti, kuchyň a kancelář se zázemím pro pedagogický sbor. První třída se nachází v přízemí domu a slouží zejména jako prostor pro pohybovou činnost a jídelnu. Druhá třída se nachází v prvním patře a je rozdělena na pracovní a herně-odpočinkovou zónu. U této třídy se nachází také komora, která je využita zejména k uložení lůžkovin a lůžek pro děti. Vše je uloženo tak, aby se jednotlivě nedotýkali a každé dítě mělo své místo na lůžko i lůžkoviny označené svojí značkou. Lůžkoviny se vyměňují jednou za tři týdny a ručníky dvakrát týdně, případně dle potřeby. V prvním patře se také nachází umývárna se třemi umyvadly, sprchovým koutem, hygienicky oddělenými ručníky a záchody pro děti (2 pisoáry a 2 záchody). V přízemí se nachází šatna s moduly laviček a věšáčků. Každé dítě má přiděleno své místo, které je označeno jeho značkou. V šatnách a předsíni jsou nástěnky s informacemi

pro rodiče a k prezentaci dětských prací. Děti se podílejí na výzdobě celé MŠ. V předsíni je k dispozici věšák a botník, případně igelitové návleky pro návštěvníky MŠ.
V druhé třídě jsou k dispozici hrací kouty pro chlapce i děvčata. Hračky jsou ukládány převážně do plastových kontejnerů k tomu určených a to tak, aby byly přístupné všem dětem. Třída disponuje i dětskými knížkami, a to českými i čínskými, které jsou dětem plně k dispozici. Dle potřeby je k dispozici i výtvarný materiál a další didaktické pomůcky.
V prvním patře se nachází také kancelář se zázemím pro pedagogický sbor.
Třídy jsou dostatečně osvětleny okny a případně zářivkami. Na oknech jsou žaluzie, tak, aby se dalo stínit. Třídy jsou postupně vybavovány hračkami, stavebnicemi, knihami, hudebním náčiním a dalšími pomůckami. Zahrada je vybavena pískovištěm, skluzavkou, houpadlem, houpačkami, svahovou skluzavku, vahadlovou houpačku, kolotočem a zahradním altánem, který je možno využít v létě také na vzdělávací činnost. Na zahradě je vybudován prostor pro zahradničení dětí a osázení zelení tak, aby bylo možné při vhodném počasí co nejvíce času trávit s dětmi venku.

Naším cílem je:
Dovybavení tříd pomůckami, náčiním a hračkami dle výukových trendů a potřeb dětí.

3.2 Životospráva

Strava je do mateřské školy dovážena externím dodavatelem. MŠ má uzavřenu smlouvu o dodávce hotových jídel se společností GAV-zařízení školního stravování s.r.o. Složení odpovídá předepsaným normám. Teplé jídlo je převážené v termoboxech v nerezových uzavíratelných nádobách v teplotě přímo určené k podávání. Čaj a ovocné šťávy si připravujeme sami. Mléko, pomazánky, jogurty a ostatní rychle se kazící potraviny jsou uchovávány v chladničce. Nádobí je myto v myčce nádobí. Při dovozu, přípravě, výdeji i při nakládání se zbytky jsou dodržovány zásady HACCP. Skladba jídelníčku zahrnuje přesnídávku, oběd a svačinu. Zásady životospráv, kterou dodržujeme, je možné shrnout následovně:

- dětem je podávána vyvážená strava dle hygienických a výživových norem a předpisů
- pitný režim je zajištěn po celý den
- děti do jídla nenutíme, ve spolupráci s rodiči se snažíme jídelníček dětí postupně rozšiřovat, avšak podle jejich ochoty a schopností
- dietní omezení dětí jsou řešena individuálně
- ve školce je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však zároveň dostatečně flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci
- děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, program činností je přizpůsobován aktuálnímu počasí
- děti mají dostatek volného pohybu jak na zahradě, tak i v interiéru mateřské školy
- úklid a větrání místností zabezpečují zaměstnanci podle hygienických norem

- dětem je dopřán dostatečný čas na jídlo a odpočinek, respektujeme individuální potřeby dětí

3.3 Psychosociální podmínky

Naším cílem je vytvořit dětem takové prostředí, ve kterém se cítí dobře, spokojeně, jistě a bezpečně. Respektujeme adaptační období každého dítěte jako zcela individuální. Poznáváme individuální potřeby každého dítěte - vzdělávací, vývojové, obecně lidské, reagujeme na ně a napomáháme v jejich uspokojování. Ke všem dětem přistupujeme rovnocenně, všechny děti mají stejná práva a povinnosti, nikdo není upřednostňován.
Osobní svoboda každého jedince je respektována, zároveň ale rodiče a děti musí respektovat Řád mateřské školy i dohodnutá pravidla. Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů.
Rodiče chápeme jako partnery, snažíme se o vzájemnou spolupráci, a rodiče tak mohou pozitivně ovlivnit dění ve školce.
Uplatňujeme pedagogický styl vedení podporující, sympatizující, vstřícný, empatický, naslouchámě dětem. Je počítáno s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života. Preferujeme spíše pozitivní hodnocení, pochvalu, podporujeme dítě nebát se pracovat samostatně a důvěřovat si. V dětech je rozvíjena citlivost pro vzájemnou toleranci, přijímání, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu.
Učitel se také věnuje neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňuje prosociálním směrem.

3.4 Organizace

Denní režim v mateřské škole je orientační a vychází z potřeb dětí předškolního věku. Zachovává pravidelnost a řád, zároveň však umožňuje flexibilně reagovat na individuální potřeby dětí, aktuální situace ve třídě i průběh vzdělávacích činností.

Ranní příchod dětí a ranní činnosti (8:00 – cca 8:45)
Děti přicházejí postupně do mateřské školy. Po příchodu mají prostor pro spontánní hru dle vlastního výběru nebo se mohou zapojit do učitelem připravených individuálních či skupinových činností zaměřených na rozvoj jejich dovedností a zájmů. Pedagog v této době sleduje individuální potřeby dětí a poskytuje jim podporu.

Dopolední svačina (cca 8:45 - 9:00)
Dětem je nabízena svačina, je dbáno na dostatečný časový prostor a klidné prostředí při stolování.

Komunitní kruh, pohybové aktivity (cca 9:00 – 9:30)
Po svačině následuje společné přivítání dětí v komunitním kruhu, které slouží k navázání vzájemné komunikace, sdílení prožitků a seznámení s programem dne. Součástí je také zařazení krátkých pohybových aktivit či cvičení podporujících rozvoj tělesné zdatnosti dětí.

Činnosti v centrech aktivit a pobyt venku (cca 9:30 – 12:00)
Děti se zapojují do činností v centrech aktivit, které jsou tematicky zaměřeny (např. výtvarné,

pracovní, dramatické, konstruktivní, aktivity na rozvoj předmatematických a predčtenářských dovedeností, aktivity na rozvoj jemné motoriky apod.).
Centra aktivit umožňují dětem volbu činnosti, podporují jejich samostatnost, tvořivost a spolupráci. Pedagog nabízí činnosti diferencovaně s ohledem na individuální možnosti a potřeby dětí.

Součástí dopoledního bloku je také každodenní pobyt venku, který je přizpůsobován aktuálnímu počasí a probíhá zpravidla na školní zahradě nebo v okolí mateřské školy.

Oběd (cca 12:00 – 12:30)
Dětem je poskytován dostatečný časový prostor pro klidné stolování a upevňování správných stravovacích návyků.

Odpočinek a klidové činnosti (cca 12:30 – 14:30)
Po obědě následuje klidový režim. Děti mají možnost odpočinku dle svých individuálních potřeb. Dětem, které neusnou, jsou nabízeny klidové aktivity (např. prohlížení knih, poslech pohádek, stavění puzzlí, kreslení apod.).

Odpolední vzdělávací činnosti (cca 13:30 – 14:30)
Předškolním dětem je věnována další cílená příprava zaměřená na rozvoj dovedností důležitých pro vstup do základního vzdělávání.

Odpolední svačina (cca 14:30 - 14:45)
Dětem je poskytován dostatečný časový prostor pro klidné stolování a upevňování správných stravovacích návyků.

Odpolední program (cca 14:45 – 16:00)
Odpolední blok je zaměřen především na spontánní hru, individuální aktivity a rozvoj zájmů dětí. Součástí programu jsou také jazykové aktivity.
V případě příznivého počasí tráví děti část odpoledne venku.

Denní režim je pouze orientační, kromě dané doby jídla a odpočinku jsou ostatní denní činnosti uzpůsobovány potřebám dětí, programu školy (např. výlety, divadlo) a aktuální situaci ve třídě. Respektujeme individuální potřeby všech dětí a jejich individuální adaptační období. Děti nacházejí ve školce potřebný klid, zázemí, bezpečí i soukromí. Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem apod. Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých i větších skupinách.

3.5 Řízení školy

Vedení mateřské školy je založeno na spolupráci všech zúčastněných.
Ředitelka školy řídí pracovníky školy a koordinuje jejich práci. Vystupuje v právních vztazích jménem školy. Jednotlivé kompetence může přenést na jiné zaměstnance, a to buď v organizačním řádu, v rámci pracovní náplně jednotlivých zaměstnanců nebo jednorázovým pověřením.

Ředitelka samostatně rozhoduje o provozních a organizačních otázkách činnosti školy. Ředitelka školy je garantem odborného výchovně vzdělávacího procesu. Organizace výchovně vzdělávacího procesu se řídí platnými právními předpisy, zákony, vyhláškami, školním řádem mateřské školy, provozním řádem a školním vzdělávacím programem.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Mateřská škola je jednotřídní.
Spolupracující kolektiv všech zaměstnanců umožňuje udržovat vysoký standard péče o děti. Všichni zaměstnanci, kteří pracují v mateřské škole jako pedagogičtí pracovníci, mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Ostatní nepedagogičtí pracovníci (lektoři, pomocné síly) mají dlouhodobé zkušenosti se vzděláváním dětí. Učitelský sbor si dle potřeby odbornost doplňuje. Ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně.
Pedagogičtí pracovníci: Mgr., Ing. Daniela Černá; Lucie Prušáková DiS.
Pomocné síly při výuce čínského jazyka: Wenxia Zhang, Na Wang

3.7 Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi zaměstnanci školy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství. Sledujeme konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snažíme se jim porozumět a vyhovět.
Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje.

Pravidelně informujeme rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouváme se s rodiči o společném postupu při výchově a vzdělávání. Spolupráce s rodiči probíhá formou - denních individuálních konzultací, pravidelných hodnocení, představování prací a výstupů dětí, společnou účastí na školních akcích.

Informace o dění ve škole, akcích a plánech jsou rodičům podávány ústně i elektronicky.
Chráníme soukromí rodiny a zachováváme diskrétnost v jejích svěřených vnitřních záležitostech. Jednáme s rodiči ohleduplně a taktně.

4 Charakteristika vzdělávacího programu

Východiskem našeho školního vzdělávacího programu je Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. ŠVP je vytvořen tak, aby byl v souladu s rámcovými cíli RVP tak, aby respektoval a rozvíjel přirozenou schopnost dítěte učit se a jeho touhu po poznání okolního světa, poskytoval dětem informace o postojích, vztazích a hodnotách, na nichž je založena naše společnost; podporoval tělesné a duševní zdraví, pečoval o celkový, všestranný rozvoj dětí v podnětném a klidném prostředí; podporoval a pomáhal osvojit si, co největší

samostatnost, a tím snižoval závislost na pečujících osobách. Prostředkem k dosažení výstupů je získání klíčových kompetencí, důležitých pro osobní rozvoj každého dítěte. Jedná se o kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a prosociální, kompetence činnostní a občanské. Volba metod a výchovných postupů vychází z individuálních a speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, jeho možností, aktuálním fyzickém a psychickém stavu.

Náš školní vzdělávací program „Náš svět a lidé v něm“ bere v úvahu rozdílné rodinné prostředí dětí. Jelikož je naše mateřská škola zaměřená na výuku čínského jazyka, učíme děti poznávat jiné kultury a tolerovat rozdílnost okolo nás. Vycházíme z principů, že - dítě je hodnotou, jedinečnou a neopakovatelnou osobností, která má právo být sama sebou, být kladně přijímána, taková jaká je. Dodržujeme rovnocennost všech zúčastněných osob, vstřícnost a důvěru. Toto partnerství mezi rodinou a školou je založeno na hlubokém zájmu, zapojení, podpoře a otevřenosti. Podporujeme přirozený rozvoj dítěte a podněcujeme jeho schopnosti, uvádíme získané dovednosti do kontextu života a souvislostí.
Vzdělávací činnost je rozdělena do období jednoho roku, čtyř bloků odpovídajících ročním obdobím. V každém z nich je obsaženo všech 5 vzdělávacích oblastí (biologická, psychologická, interpersonální, environmentální, sociálně-kulturní). Podle základních témat je tvořen třídní vzdělávací program, ve kterém jsou rozpracovány dílčí cíle, které vycházejí z potřeb, situace, zájmu. Za účelem dosažení vytyčených cílů používáme metody – hry, individuální přístup, slovní, názorně-demonstrační a metody praktické, ale i speciálně pedagogické metody (reedukace, kompenzace), úzkou spolupráci s rodiči, spolupráci s odborníky.

4.1 Jazykové vzdělávání – seznamování s čínským jazykem a kulturou

Mateřská škola realizuje bilingvní vzdělávání, ve kterém je český a čínský jazyk přirozenou součástí každodenního života dětí. Čínský jazyk není vnímán pouze jako samostatný vzdělávací předmět, ale jako prostředek komunikace, který je využíván v různých situacích během dne.

Cílem bilingvního vzdělávání je:

- rozvoj komunikačních schopností dětí v přirozeném jazykovém prostředí,
- vytváření pozitivního vztahu k vícejazyčnosti,
- rozvoj jazykového citu, sluchového vnímání a paměti,
- podpora kognitivního rozvoje a flexibility myšlení,
- seznamování s čínskou kulturou a posilování tolerance k odlišnostem.

Jazykové vzdělávání probíhá přirozeně v průběhu celého dne a prolíná se všemi vzdělávacími oblastmi. Děti se s čínským jazykem setkávají při:

- běžných denních situacích (pozdravy, pokyny, organizace dne),
- řízených i spontánních činnostech,
- hrách, pohybových aktivitách, výtvarných a dramatických činnostech,

- tematických blocích zaměřených na konkrétní okruhy (např. rodina, příroda, barvy, zvířata).

Vzdělávání probíhá za účasti rodilých mluvčích, což dětem umožňuje vnímat přirozenou podobu jazyka, jeho rytmus a intonaci.

Obsah jazykového vzdělávání zahrnuje:
- rozšiřování slovní zásoby v různých tematických oblastech,
- porozumění a postupné používání jednoduchých výrazů a vět,
- rozvoj schopnosti reagovat na běžné pokyny,
- zapojení do jednoduché komunikace přiměřené věku dítěte,
- osvojování správné výslovnosti na základě nápodoby.

Metody a formy práce odpovídají zásadám předškolního vzdělávání a zahrnují zejména:
- situační a prožitkové učení,
- hru jako základní prostředek vzdělávání,
- opakování a přirozené upevňování jazykových struktur,
- využívání písní, říkadel, pohybu a rytmizace,
- vizuální a názornou podporu.

Důraz je kladen na individuální přístup – děti se zapojují podle své aktuální úrovně a jazykové připravenosti. Nejsou nuceny k verbálnímu projevu, důležitá je především porozumění a aktivní zapojení.

Očekávanými přínosy bilingvního vzdělávání jsou:
- schopnost porozumět běžným pokynům v čínském jazyce,
- osvojení přiměřené slovní zásoby,
- zapojení do jednoduché komunikace,
- rozvoj jazykové citlivosti a otevřenosti k dalším jazykům,
- pozitivní vztah k odlišným kulturám.

Bilingvní vzdělávání je integrální součástí školního vzdělávacího programu a přispívá k celkovému rozvoji osobnosti dítěte.

5 Povinné předškolní vzdělávání

Zákonný zástupce dítěte je povinen přihlásit dítě k předškolnímu vzdělávání v kalendářním roce, ve kterém začíná povinnost předškolního vzdělávání. (§34a, odst. 2 Školského zákona) Pokud nepřihlásí zákonný zástupce dítě k povinnému předškolnímu vzdělávání, dopustí se přestupku podle §182a Školského zákona.

Dítě, pro které je předškolní vzdělávání povinné, se vzdělává ve spádové mateřské škole, pokud se zákonný zástupce nerozhodl pro jinou mateřskou školu nebo pro individuální vzdělávání dítěte. (§34a odst. 2 Školského zákona)

Povinné předškolní vzdělávání má formu pravidelné denní docházky v pracovních dnech nejméně v rozsahu nepřetržitých 4 hodin ve dnech, v nichž je dána povinnost předškolního vzdělávání. Začátek doby dle předchozí věty se stanovuje v časovém rozmezí od 8:00 do 9:00.

Povinnost předškolního vzdělávání není dána ve dnech, které připadají na období školních prázdnin. Zůstává ale právo dítěte vzdělávat se v mateřské škole po celou dobu provozu školy, v níž je vzděláváno.

Zákonní zástupci mají povinnost zajistit, aby dítě, které plní povinné předškolní vzdělávání, docházelo řádně do mateřské školy. Zanedbává-li zákonný zástupce péči o povinné předškolní vzdělávání dítěte, dopustí se tím přestupku podle §182a Školského zákona.

MŠ v rámci svého vzdělávacího programu zajišťuje v minimálním rozsahu 4x týdně speciální individuální výuku dětí s povinným předškolním vzděláváním.

6 Individuální vzdělávání

Zákonný zástupce dítěte, které bude plnit povinnost předškolního vzdělávání individuálním vzděláváním dítěte, je povinen oznámit tuto skutečnost ředitelce mateřské školy. Oznámení je povinen učinit nejpozději 3 měsíce před začátkem školního roku, kterým začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte. (§34a, odst.4 Školského zákona)

Oznámení zákonného zástupce o individuálním vzdělávání dítěte musí obsahovat:

- jméno, příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte
- uvedení období, ve kterém bude dítě individuálně vzděláváno
- důvody pro individuální vzdělávání dítěte (§34b, odst. 2 Školského zákona)

Ředitelka mateřské školy předá zákonnému zástupci dítěte přehled oblastí, v nichž má být dítě individuálně vzděláváno. (§34b, odst. 3 Školského zákona) Tyto oblasti vychází ze školního vzdělávacího programu mateřské školy.

Ředitelka mateřské školy dohodne se zákonným zástupcem dítěte:

- způsob a místo ověření: v prostorách MŠ, zapojení dítěte do průběhu dopoledních aktivit,
- termín ověření: poslední týden v listopadu aktuálního školního roku a
- náhradní termín ověření: první týden v prosinci aktuálního školního roku

  Přesný datum a čas bude stanoven po individuální domluvě s rodiči.

Zákonný zástupce dítěte je povinen zajistit účast dítěte u ověření. (§ 34b, odst. 4 Školského zákona)

Ředitelka mateřské školy, kam bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání, ukončí individuální vzdělávání dítěte, pokud zákonný zástupce dítěte nezajistí účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu (§ 34b, odst. 7 Školského zákona).

7 Vzdělávání dětí se speciálními potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) se rozumí dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

Podpůrná opatření zajišťuje mateřská škola. Člení se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ), a to na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně jsou realizována na základě doporučení ŠPZ.

7.1 Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou společné pro všechny děti. Škola je přizpůsobuje tak, aby odpovídaly individuálním potřebám a možnostem jednotlivých dětí.

Mateřská škola vytváří podmínky pro všestranný rozvoj osobnosti dítěte, podporuje jeho učení, komunikaci a sociální začleňování a vede jej k dosažení co nejvyšší míry samostatnosti.

Postupy při poskytování podpůrných opatření stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb. Školní vzdělávací program (ŠVP) je podkladem pro zpracování PLPP i IVP. PLPP je zpracováván na úrovni školy, IVP je zpracováván na základě doporučení ŠPZ.

Při vzdělávání dětí se SVP škola spolupracuje se zákonnými zástupci a odbornými pracovišti, zejména školskými poradenskými zařízeními.

7.2 Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole

PLPP zpracovávají pedagogičtí pracovníci školy, kteří odpovídají za jeho realizaci, průběžné vyhodnocování a aktualizaci.

IVP je zpracováván pedagogickými pracovníky na základě doporučení ŠPZ. Za jeho realizaci, průběh a vyhodnocování odpovídá škola.

7.3 Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Mateřská škola zajišťuje podmínky vzdělávání dětí v souladu s jejich individuálními potřebami a platnou legislativou (školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb.).

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními škola zejména:

- uplatňuje princip diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu,
- zajišťuje realizaci stanovených podpůrných opatření,
- podporuje rozvoj samostatnosti, sebeobsluhy a hygienických návyků v souladu s věkem a možnostmi dítěte,
- spolupracuje se zákonnými zástupci, ŠPZ a případně dalšími odborníky,
- zohledňuje snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy,
- zajišťuje personální podporu, včetně asistenta pedagoga, dle stupně podpůrného opatření.

7.4 Vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola vytváří podmínky pro rozvoj nadání a potenciálu každého dítěte. Pedagogičtí pracovníci průběžně sledují projevy nadání a přizpůsobují vzdělávací nabídku individuálním možnostem dítěte.

Projevy nadání mohou zahrnovat zejména:

- bohatou slovní zásobu a plynulé vyjadřování,
- zvýšenou míru zvídavosti a zájem o souvislosti,
- rychlé pracovní tempo,
- sníženou toleranci k rutinním činnostem a nudu při nedostatečné stimulaci,
- smysl pro humor,
- preferenci náročnějších činností,
- dobrou úroveň pohybové koordinace,
- tendenci k přebírání vedoucích rolí ve skupině.

Vzdělávání nadaných dětí je realizováno prostřednictvím:

- diferenciace vzdělávací nabídky,
- individualizace obsahu, metod a tempa vzdělávání,
- rozšiřování a prohlubování vzdělávacích témat,
- podpory samostatnosti a tvořivosti,
- zařazování náročnějších rolí v činnostech a hře,
- nabídky komplexnějších úkolů v centrech aktivit.

Mateřská škola spolupracuje se zákonnými zástupci a v případě potřeby se školskými poradenskými zařízeními. Na základě doporučení jsou realizována podpůrná opatření v souladu s platnou legislativou.

Cílem vzdělávání nadaných dětí je podpora jejich individuálního potenciálu, harmonický rozvoj osobnosti a rozvoj sociálních kompetencí a schopnosti spolupráce.

7.5 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Mateřská škola zajišťuje jazykovou podporu dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka, zejména dětem-cizincům a dětem z odlišného jazykového a kulturního prostředí.

Jazyková podpora je poskytována od nástupu dítěte do mateřské školy a je realizována v rámci běžných vzdělávacích činností i formou cílené jazykové přípravy.

Při vzdělávání škola zohledňuje skutečnost, že český jazyk je pro některé děti druhým jazykem, a tomu přizpůsobuje didaktické postupy a vzdělávací nabídku.

V případě, že jsou v mateřské škole alespoň čtyři děti-cizinci v povinném předškolním vzdělávání na jednom místě poskytovaného vzdělávání, zřizuje ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb.

Jazyková příprava je organizována v průběhu týdne v několika časových blocích. Ředitel mateřské školy může do skupiny zařadit i další děti, pokud tím není snížena kvalita poskytované jazykové přípravy.

Cílem jazykové přípravy je dosažení takové úrovně jazykových a sociokulturních kompetencí, která umožní dítěti úspěšné zapojení do základního vzdělávání.

Podpůrným materiálem při vzdělávání je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, které je využíváno při individualizované práci s dětmi již od jejich nástupu do mateřské školy.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je ***Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání***, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy

8 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Uvědomujeme si specifika související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte – touha po poznání, experimentování, objevování, poznávání všemi smysly, egocentrické projevy – vymezování vůči ostatním, menší obratnost, neorientuje se v čase ani prostoru, výrazné rozdíly vývoje.

Z důvodu silnější vazby na dospělou osobu je nutné navázat úzkou spolupráci s rodinou již při přijetí dítěte. Dohodnout se na adaptaci, přiměřenosti doby pobytu v MŠ, upozornit na vyšší náchylnost k nemocem, stravování, pravidelný režim (pravidla a řád) pro pocit bezpečí.

Při práci s mladšími dětmi je nutné volit přiměřené metody a formy vzdělávání s ohledem na bezpečnost a možnosti každého dítěte, pracovat s menšími skupinami nebo individuálně, volit přiměřené činnosti a vzdělávací cíle se zapojením všech smyslů. Nejdůležitější je zajistit prostor pro volnou hru.

Dvouleté dítě se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou – potřebují pravidelné rituály, vyžadují opakování činností, udrží jen krátkou pozornost, je proto nutné přizpůsobit organizaci se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a dovedností.

9 Vzdělávací oblasti

9.1 Dítě a jeho tělo

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebe obslužným dovednostem a vést je ke zdravým životním návykům a postojům.

Dílčí vzdělávací cíle (*co učitel u dítěte podporuje*):

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Vzdělávací nabídka (*co učitel dítěti nabízí*):

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebe obslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí

Očekávané výstupy (*co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže*):

- zachovávat správné držení těla
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Rizika (*co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů učitele*) :

- denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (k potřebě pohybu, spánku, odpočinku, látkové výměny, osobního tempa a tepelné pohody, k potřebě soukromí apod.)

- omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkonům
- nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí
- neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte
- omezování spontánních pohybových aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností
- absence či nedostatek řízených pohybových aktivit vedoucích k osvojení nových pohybových dovedností
- nevhodné prostory pro pohybové činnosti a nevhodná organizace z hlediska bezpečnosti dětí
- dlouhodobé statické zatěžování bez pohybu, uplatňování nevhodných cviků a činností, nevhodné oblečení při pohybových činnostech
- nedostatek či zkreslení elementárních informací o lidském těle, o jeho růstu a vývoji, o funkcích některých částí a orgánů, o zdraví i možnostech jeho ohrožení, způsobech ochrany zdraví a bezpečí
- nevhodné vzory chování dospělých v prostředí mateřské školy
- nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné vybavení náčiním, nářadím, popř. nedostatečné využívání vybavení a dalších možností apod.

9.2 Dítě a jeho psychika

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebe nahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.
Tato oblast zahrnuje tři „podoblasti“: *5.2.1 Jazyk a řeč; 5.2.2 Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace; 5.2.3 Sebepojetí, city a vůle.*

9.2.1 Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle (*co učitel u dítěte podporuje*):

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
-
- Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)

Očekávané výstupy (*co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže*):

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno

- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)
prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi i s dospělými

- málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim
- špatný jazykový vzor
- vytváření komunikativních zábran (necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu dítěte)
- časově a obsahově nepřiměřené využívání audiovizuální, popř. počítačové techniky, nabídka nevhodných programů (nevhodná volba či časté a dlouhodobé sledování pořadů televize, videa apod.)
- nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházejících čtení a psaní
- omezený přístup ke knížkám

9.2.2 Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle (*co učitel u dítěte podporuje*):

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvídavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi

Vzdělávací nabídka (*co učitel dítěti nabízí*):

- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty

- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.

Očekávané výstupy (*co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže*):

- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“

- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

Rizika (*co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů učitele*):

- nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti
- převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním
- příliš racionální, hotový a uzavřený výklad světa
- omezený prostor pro vyjádření a uplatnění představivosti a mimo racionálního poznávání
- převažující důraz na pamětní učení a mechanickou reprodukci, málo názornosti i prostoru pro rozvoj fantazie
- zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat
- málo příležitosti a prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací
- nedostatek porozumění a ocenění úspěchu či úsilí
- nedostatek času a prostředků pro spontánní hru, k jejímu rozvinutí a dokončení

9.2.3 Sebepojetí, city, vůle

Dílčí vzdělávací cíle (*co učitel u dítěte podporuje)*:

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Vzdělávací nabídka (*co učitel dítěti nabízí*):

- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené sílám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení organizačních dovedností
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)

- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrole a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

Očekávané výstupy (*co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže*):

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- zorganizovat hru
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Rizika (*co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů učitele*):

- málo vlídné, nevstřícné, strohé, nelaskavé a málo přátelské prostředí, kde dítě nenalézá dostatek lásky a porozumění
- nedostatek možností projevovat vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich
- nepřiměřené nároky na dítě, časté negativní hodnocení, kdy dítě opakovaně prožívá pocit selhání
- nedostatečné uznání a oceňování úsilí či úspěchu dítěte
- jednání, které dítě pociťuje jako křivdu a vnímá jako násilí
- spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělými
- stresy a napětí, nejistota, nedostatek ochrany a osobního soukromí
- nevhodné vzory a modely chování (netaktní komunikace, nedostatek sociálního cítění, ohleduplnosti a tolerance, necitlivé vztahy a postoje okolí)
- nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění
- málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, cítění, prožívání a vyjadřování

9.3 Dítě a ten druhý

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v interpersonální oblasti je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

Dílčí vzdělávací cíle (*co učitel u dítěte podporuje*):

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Vzdělávací nabídka (*co učitel dítěti nabízí*):

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sbližování dětí

- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Očekávané výstupy (*co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže*):

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Rizika (*co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů učitele*):

- nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem

- nedostatečně psychosociálně „bezpečné“ prostředí, neautentické, s nedostatkem porozumění a tolerance
- nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte
- příliš ochranářské či příliš nevšímavé prostředí
- autoritativní vedení, direktivní zacházení s dítětem
- manipulace dítěte tzv. pozitivními prostředky (citovými prostředky, chválením bez opodstatnění)
- nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování
- prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým
- časté organizování soutěživých činností a podporování nezdravé soutěživosti
- nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor
- nemožnost spolupodílet se na volbě činností a témat, které se v mateřské škole realizují
- nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem
- příliš časté vystupování učitele v roli soudce
- nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství
- soustředění pozornosti pouze na verbální formy komunikace

9.4 Dítě a společnost

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v oblasti sociálně-kulturní je uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, uvést je do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

Dílčí vzdělávací cíle (*co učitel u dítěte podporuje*):

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Vzdělávací nabídka (*co učitel dítěti nabízí*):

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

Očekávané výstupy (*co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže*):

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé

- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Rizika (*co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů učitele*):

- nedostatek estetických a etických podnětů a příležitostí k jejich kultivovanému prožívání a vyjádření
- přítomnost nevhodných, podbízivých a nevkusných podnětů
- nevhodný mravní vzor okolí (děti jsou svědky nespravedlivého, nezdvořilého, hrubého, ironického, popř. agresivního chování, netolerantních, necitlivých či nevšímavých postojů apod.) včetně nevhodných vzorů v médiích
- příliš mnoho nefunkčních pravidel ve skupině, děti se nepodílejí na jejich vytváření, ne všichni je dodržují (např. někteří dospělí)
- zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině

- schematické mravní hodnocení bez možnosti dítěte vyjádřit vlastní úsudek
- nedostatek příležitostí k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům
- ironizování a znevažování úsilí dítěte
- potlačování autonomního chování dítěte v zájmu zkratkovitého dosažení vnější disciplíny a poslušnosti
- nevšímavost k nevhodné komunikaci a jednání mezi dětmi, přehlížení nežádoucího chování některých dětí, schematické řešení konfliktů bez zjišťování příčin jejich vzniku
- chybějící informace o tom, jak se chránit před nebezpečím hrozícím od neznámých lidí
- nedostatek příležitostí k rozvoji uměleckých dovedností dítěte a k vytváření jeho estetického vztahu k prostředí, ke kultuře a umění

9.5 Dítě a svět

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v environmentální oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu – a vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.

Dílčí vzdělávací cíle (*co učitel u dítěte podporuje*):

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- poznávání jiných kultur
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Vzdělávací nabídka (*co učitel dítěti nabízí*) :

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé

- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy (*co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže*):

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všímat si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Rizika (*co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů učitele*):

- nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu
- nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí
- jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, málo pestré a málo obměňované prostředí nebo prostředí nepřehledné, neupravené, neuspořádané, s nadbytkem hraček a věcí
- výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná, která přesahují přirozenou zkušenost dítěte a nejsou pro dítě prakticky využitelná
- užívání abstraktních pojmů, předávání „hotových“ poznatků
- převaha zprostředkovaného poznávání světa (obraz, film)
- nedostatek pozornosti prevenci vlivů prostředí, které mohou být pro dítě nezdravé a nebezpečné
- nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu mateřské školy
- špatný příklad dospělých (chování ohrožující životní prostředí, neekologické postoje, xenofobní chování, lhostejnost k problémům kolem sebe a neochota podílet se na jejich řešení)
- uzavřenost školy a jejího vzdělávacího programu vůči existujícím problémům a aktuálnímu dění

10 Vzdělávací obsah ve školním vzdělávacím prostředí

10.1 Integrovaný blok I. Podzim

10.1.1 Já a moje školka

Charakteristika integrovaného bloku:

- znát prostředí mateřské školy (třída, umývárna, šatna, zahrada), znát svojí značku
- znát své jméno, rodičů, sourozenců, kamaráda, třídních pedagogů, asistentů, zaměstnanců
- poznat základy bezpečného chování
- poznat úroveň sebeobsluhy, hygienických návyků, samostatnosti
- poznat pohybovou úroveň dětí
- poznat úroveň grafomotoriky, držení psacího náčiní, příboru
- poznat úroveň možností a schopností jednotlivých dětí, jejich speciální a individuální vzdělávací potřeby
- poznat úroveň hrubé a jemné motoriky
- rozvíjet smysly (zrak, sluch, hmat, čich, chuť) a prostorovou orientaci
- rozvoj řeči a komunikace

Cíl:

- adaptace dítěte na nové kamarády, prostředí, pedagogy a seznámení se s kamarády, prostředím, pedagogy a zaměstnanci
- bezpečná orientace v novém prostředí
- seznámit se se společenskými pravidly (chování k dětem, dospělým, zdravení, vykání a podobně)
- zvládat základní hygienické a pracovní návyky
- denní režim v mateřské škole
- přijímat druhé takové, jací jsou, bez posuzování, odsuzování, obviňování a kritizování
- rozvoj pohybových dovedností
- rozvoj všech smyslů
- rozvoj receptivních jazykových dovedností (naslouchání, porozumění)
- rozvoj jazykových a řečových schopností
- rozvoj grafomotoriky, nácvik špetkového úchopu
- poznávání nových čínských tradic (Svátek středu podzimu)

Očekávané výstupy:

Dítě je schopno strávit den v mateřské škole bez rodiny, dokáže v rámci svých možností bez obav komunikovat s pedagogy, s dětmi, zvládá základní orientaci v prostorách mateřské školy, zná své jméno, jména kamarádů, pedagogů (alespoň vlastní jméno), zná svojí značku, místo u stolečku, v šatně, je seznámeno s režimem dne, zná dohodnutá pravidla, rozumí jednoduchým pokynům, umí požádat o hračku, uklidit ji na své místo, začíná ovládat jednoduchou sebeobsluhu, hygienické návyky a pracovní návyky; pozná zaměstnance

mateřské školy, začíná ovládat základní společenská pravidla (pozdraví, požádá, poděkuje), orientuje se v blízkém okolí, lépe ovládá své tělo – chůze je přirozená, bez strachu po rovině, zvládá chůzi za zvukovým signálem, zvládá běžné cviky (dřep, leh, sed a cviky v těchto polohách), běží beze strachu po rovině, správně drží tělo. Seznamuje se s některými čínskými tradicemi (Svátek středu podzimu).

10.1.2 Barevný podzim

Charakteristika integrovaného bloku:

- charakteristické znaky podzimu (změna barev, dozrávání plodů, změna počasí, oblečení)
- kalendář počasí a přírody
- oblékání na podzim
- zvířata – ukládání k zimnímu spánku
- ovoce a zelenina
- české tradice – dušičky, sv. Martin
- čínská tradice - svátek středu podzimu
- vidím, slyším, hmatám, čichám, chutnám
- pojmy prostorové představivosti – pojmů: nad, pod, před, za
- vlastnosti předmětů: je – není
- vyprávění o obrázku
- poznávání dobra a zla
- dramatizace

Cíl:

- znát charakteristické znaky podzimu
- rozvoj slovní zásoby, souvislého vyjadřování
- získat schopnost umět se vyjádřit, umět sdělit obsah myšlenky, podstatné
- vytvořit povědomí o změnách v přírodě, o přírodním prostředí
- rozvoj povědomí o českých tradicích
- znát některé druhy ovoce a zeleniny
- vytvořit pozitivní vztah ke zvířatům, k přírodě
- získat citovou samostatnost
- rozvoj společenského a estetického vkusu
- poznávání dobra a zla
- rozvoj fantazie a představivosti
- rozvoj prostorové orientace
- určit vlastnosti je – není
- rozvoj záměrného pozorování a soustředění
- rozvíjení smyslů (zrak, sluch, hmat, čich, chuť)
- rozvoj hrubé a jemné motoriky, manuální zručnosti
- rozvoj grafomotoriky, podporovat správný úchop

Očekávané výstupy:
Dítě zvládne základní pohybové dovednosti (běh, chůzi, lezení), koordinaci pohybů, které ovládají dechové svalstvo, záměrně pozoruje a popisuje dění okolo sebe, je soustředěné, přiměřeně komunikuje s vrstevníky a dospělými. Dítě třídí předměty podle druhu, barvy, tvaru. Dokáže zaintonovat jednoduchou píseň, umí říci jednoduché říkadlo, říct krátký příběh. Dokáže empaticky reagovat na vzniklé situace. Dítě se nebojí a pracuje odvážně s barvou. Dítě zná základní barvy, umí je rozeznat, pojmenovat. Dítě je schopno zapojit se do řízené činnosti. Dítě zvládá jednoduchá pravidla při hrách a dohodnutá třídní pravidla, chápe význam piktogramů. Dítě záměrně sleduje přírodu a všímá si jejich změn, buduje si pozitivní vztah k přírodě. Pozná některé druhy ovoce a zeleniny podle jejich vlastností. Pozná některé tradiční svátky, které se slaví v České republice na podzim.

10.2 Integrovaný blok II. Zima

10.2.1 Vánoční tradice

Charakteristika integrovaného bloku:

- příprava na Advent, Vánoce, zvyky, obyčeje
- příprava oslav svátku sv. Mikuláše
- posilování lásky k rodině, kamarádům, lidem
- rozvíjení citu pro krásu a tvořivost
- prožívání radosti z přípravy na vánoční besídku, vánoční svátky
- seznámení s výtvarnými technikami, výzdoba třídy, mateřské školy, výroba vánočních ozdob, dárků, pečení vánočního cukroví
- příprava vánoční besídky (vánoční písně, koledy, říkadla, básničky)
- četba pohádky, příběhu s vánoční tématikou
- bezpečné zacházení se svíčkami (pouze s dospělým, předcházení zranění popálením, požárům)

Cíl:

- porozumět skutečnosti (podle individuálních možností a schopností), že všechno se kolem nás mění a vyvíjí
- získat nových poznatků o českých tradicích
- zprostředkování legendy o narození Ježíše ve formě písní, dramatizace
- seznámit se s další legendou a historií o Třech Králích
- radovat se ze společných aktivit
- rozvoj jemné motoriky při výrobě dárků, pečení
- vědomá zraková fixace objektu
- cílené přenášení pozornosti z jednoho objektu na druhý
- rozvoj hudebně pohybového cítění
- rozvoj paměti (hudební, slovní, větné)

- rozvoj sluchové analýzy a syntézy
- porozumět slyšenému
- rozvoj slovní zásoby
- rozvoj souvislého vyjadřování (popis obrázku, vyprávění příběhu)
- sdělovat své prožitky
- rozvoj sociálního cítění
- chápat rovnoprávnost lidí
- uvědomovat si svá práva, práva druhých
- chápat bezpečnost při zacházení se svíčkami
- rozvoj matematických představ – uspořádání, počet prvků

Očekávané výstupy:
Dítě samostatně vyjádří své přání a prožitky (slovem, kresbou), popíše situaci podle obrázku nebo skutečnosti, podle návodných otázek vypráví pohádku, příběh; používá rytmické hudební nástroje, zvládá zazpívat písničku, koledu, přednášet, dramatizovat (zapamatovat si text, melodii), pojmenuje některé rytmické nástroje, pochopí význam Adventu, Mikuláše, zná některé vánoční zvyky a tradice; ocení výtvory druhých, pomůže slabším, prožívá radost z maličkostí, vyjádří zážitky hudebními a hudebně pohybovými činnostmi, ocení estetických výtvorů přírody (zamrzlá okna, sněhové vločky, zasněžené stromy), rozliší známé chutě (pojmenuje co je sladké, slané, hořké, kyselé), čichem určí známé potraviny a koření; dítě dovede relaxovat, sleduje krátký příběh nebo pohádku, zlepšuje se vyslovování, správně užívá dech, zvládá zformulovat otázku, odpoví na otázku, rozumí slyšenému, umí rozdělit slovo na slabiky, určuje počet slabik (rytmizace slov, textu).

10.2.2 Paní zima

Charakteristika integrovaného bloku:
- zimní sportování, zimní sporty, zimní olympijské hry
- barvy, tvary, počítání
- zdraví
- lidské tělo
- čínský nový rok
- vyjádřit prožitky
- smysly
- hudba a hudební nástroje
- tradice masopustu

Cíl:
- zdokonalovat pohybových schopností a dovedností
- umět vybrat vhodné oblečení na zimu
- přiřadit sportovní potřeby jednotlivým sportům

- seznámení se s tradicemi čínského nového roku a společná oslava
- orientovat se na těle, pojmenování částí těla, základních lidských orgánů
- seznámit se se skupenstvím vody
- mít povědomí o zimních sportech a druhů sportů, pomůckách a sportovních potřebách, sezónním rozdělení
- rozvoj smyslů – zachycování skutečností ze svého okolí a vyjadřování svých představ pomocí výtvarných dovedností
- rozvoj jemné a hrubé motoriky
- vést rozhovor, poslouchat a vnímat obsah, sledovat mluvícího, reagovat na dotazy
- vyjadřovat své prožitky, pocity a náladu různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými)
- ukázat, přiřadit a pojmenovat barvy
- seznámení se s tradicí masopustu

Očekávané výstupy:
Dítě umí pojmenovat vlastnosti sněhu (studený, bílý, mokrý); umí pojmenovat a používat rytmické hudební nástroje, ocení výtvory druhých, nabídne pomoc slabším, umí pojmenovat části těla a důležité orgány, pojmenuje pět základních smyslů, zná základní, doplňkové barvy a odstíny, zapamatuje si jednoduché říkanky a spojí je s pohybem, rytmizuje, určí počet slabik, nakreslí lidskou postavu, zná zimní sporty, ví, kde najde pomoc v nebezpečné situaci, dokáže házet (papírovou, sněhovou koulí na cíl, do dálky), chytá míč, kutálí na cíl, začíná vést rozhovor, bez ostychu se zeptá, soustředí se na četbu, poslech hudby, zvládne měnit barvu a výšku hlasu při dramatizaci; ví, že pohyb a zdravá výživa jsou dobré pro zdraví, začíná si uvědomovat, co zdraví škodí, uvědomuje si návaznosti mateřské školy na školu základní, vnímá krásu zimní přírody, kontroluje a ovládá své tělo, rovnováhu a koordinaci práci rukou s hrubou motorikou, správně drží psací náčiní, má vytvářeno základního povědomí o přírodních zákonitostech, učí se experimentovat, vědomě napodobuje jednoduché pohyby, je schopno uvolnění při hudebně pohybových aktivitách, ví, že existují lidé různých kultur, oslaví svátek nového čínského roku. Zároveň si osvojí i tradici slavenou nejen v České republice - masopustu.

10.3 Integrovaný blok III. Jaro

10.3.1 Příroda se probouzí

Charakteristika integrovaného bloku:
- charakteristické znaky jara
- rostliny, jejich části a vlastnosti (vůně, tvar, barvy)
- péče o přírodu, rostliny: zalévání, ošetřování, hnojení, okopávání, co potřebují rostliny k růstu, význam živin
- péče o vlastní zahrádku – význam dešťů, slunce, světla, tepla
- léčivé bylinky, jejich význam pro člověka
- práce na zahrádkách (předměty, stroje, činnosti, význam)

- jarních květiny
- poznat změny v přírodě
- bezpečně určit roční období, vyjmenovat charakteristické znaky ročních období
- seznámit se s pojmy souvisejícími s počasím
- mít povědomí o péči o pokojové květiny
- zvládat pojmy prostorové orientace: nahoře, dole, na, v, pod, nad
- aktivně využívat smysly při poznávání
- umět spolupracovat s kamarádem
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- upevnit základy společenských pravidel
- osvojit si poznatky důležité k podpoře zdraví a bezpečí
- mít povědomí o příbuzenských vztazích, znát jména rodičů případně prarodičů, sourozenců
- poznávání povolání rodičů a jejich zájmů
- význam vody pro člověka, změna skupenství, pokusy s vodou

Cíl:

- bezpečně určit charakteristické znaky jara
- vybudovat lásku k přírodě
- vnímat krásy přírody, která nás obklopuje
- prohlubovat poznatky o prostředí, kde žiji
- seznámit se s novými poznatky ze světa rostlin, zvířat
- pojmenovat a přiřadit mláďata
- rozvoj tělesné zdatnosti
- osvojit si věku přiměřené praktické dovednosti
- podporovat kamarádství a toleranci
- rozvoj estetického cítění, vnímání a vyjadřování
- rozvoj pozornosti, soustředění, paměti, představivosti a fantazie
- naučit smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí
- pochopit význam vody pro člověka, její využití i její vlastnosti
- znát jména rodičů a sourozenců
- znát své jméno a bydliště

Očekávané výstupy:

Dítě začíná chápat „koloběh“ přírody, význam základních zdrojů (voda), zajímá se o zkoumání, umí pojmenovat některé projevy počasí a přiřadit symbol, objevuje, experimentuje, ptá se; zvládá základní společenské návyky (pozdravit, poděkovat, poprosit, naslouchat druhým), chápe význam opaku a shody, dokáže vymýšlet opaky, má představu o čísle a množství; umí zacházet opatrně s knihou, rozlišuje dobro a zlo v pohádce, v příběhu, používá rozmanité materiály, působí mu radost z experimentování, ovládá sebeobsluhu podle věku a svých individuálních možností, používá stále více slov, ptá se na význam slov, zapojuje fantazii při vyprávění, dokáže projevit empatii, zvládá více své pohybové dovednosti a

prostorovou orientaci; rozumí a používá základní pojmy označující velikost (malý – velký, větší – menší, největší – nejmenší, dlouhý – krátký, vysoký – nízký, stejný), vědomě používá všechny smysly při zkoumání pozorování, hmatem a zrakem rozlišuje materiály na základě vlastností (povrchu: lesklý, hrubý; vlastnosti: tvaru, materiálu, velikosti; počtu); dítě zachycuje skutečnosti ze svého okolí a vyjadřuje své představy, zná jména členů vlastní rodiny, ví, kde bydlí.

10.3.2 Svět kolem nás

Charakteristika integrovaného bloku:

- základní pravidla chování na silnici a na chodníku
- světelná signalizace; dopravní značky pro chodce; poznávání některých dopravních prostředků
- Qingming festival
- charakteristika Velikonočních svátků (původ, zvyky, velikonoční pokrmy),
- velikonoční tvoření
- tradice Sletu čarodějnic
- práce s příběhem
- pojmenování různých zaměstnání
- jaké pomůcky při zaměstnání potřebujeme-v rámci tréninku profesí si zkusíme zahradníka (osázet záhonky, o které se budou děti starat); druhy a vlastnosti materiálů
- naše planeta Země
- ochrana životního prostředí, ekologie
- stát, ve kterém žiji
- život na vesnici x ve městě
- tradice udržované na vesnici (pálení čarodějnic)
- seznámit se s povoláními lidí
- znát povolání rodičů
- znát dopravní prostředky
- seznámit se s bezpečností pohybu při pohybu venku
- seznámit se s druhy hmyzu, čím se živí a kde žijí

Cíl:

- seznámit se s tradicemi Velikonočních svátků, s pálením čarodějnic
- vytvořit základní aktivní postoje ke světu, životu
- vytvářet pozitivní vztahy k tradici, ke kultuře
- učit spolupráci skupiny
- osvojit si základní dovednosti pro navazování a rozvíjení vztahů k druhým
- posilovat prosociální postoje ve vztahu k rodině, skupině vrstevníků
- rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti
- učit se radovat a dělat radost ostatním

- pomáhat a dělat radost blízkým lidem
- rozvoj mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání
- rozvoj smyslů
- rozvoj řečových a jazykových dovedností
- umět naslouchat, vnímat a vyjadřovat se
- učit relaxovat
- rozvoj jemné motoriky
- nácvik grafomotoriky
- seznámit se s pojmy číselné řady, třídit, přiřazovat
- seznámit se s městem, kde žiji
- seznámit se s různými zajímavými místy naší země
- seznamovat se se světem lidí, kulturou a uměním
- mít povědomí o tom, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky
- seznámit se s pojmem ekosystém
- naučit se třídit odpad
- poznat, co na planetě Zemi najdeme: pevniny, moře, ostrovy, hory, řeky, lesy, pouště
- naučit smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí
- poznat některé druhy hmyzu

Očekávané výstupy:

Dítě zná povolání rodičů, povolání lidí, pomůcky potřebné k výkonu povolání, zná význam piktogramů (pravidla v dopravním prostředku – zákaz mluvení na řidiče, zákaz konzumování potravin v dopravních prostředcích a atd., označení nebezpečí – zákaz rozdělávání, ohně, koupání a podobně; zlepšuje se orientace v prostoru, uplatňuje poznatky a zkušenosti v praxi, zvládá praktické dovednosti s ohledem na věk a specifické potřeby, prodlužuje se doba pozornosti a soustředění, zkvalitňuje se ve všech typech paměti, zlepšuje se představivost a fantazie, nebojí se vyjádřit své představy výtvarně, slovně, rozvíjí se komunikace, pozná a najde rýmující se slova, doplní slovo do rýmu, rozliší krátkou a dlouhou samohlásku; rozumí a používá základní pojmy označující hmotnost (lehký – těžký, lehčí – těžší, nejlehčí – nejtěžší, stejně těžký), pozná a pojmenuje většinu předmětů, jevů, objektů, kterými je obklopeno, dítě vnímá přírodu všemi smysly, je ohleduplné k druhému, spolupracuje ve skupině, chápe číselné a matematické pojmy, má povědomí o tom, kde žije, v jaké zemi, na jaké planetě, má představu, že na světě žijí rozdílní lidé, má povědomí o elementárních poznatcích ve světě lidí, jejich odlišnou kulturu, přírodu a techniku, seznamuje se s technikou, s vývojem, s rozmanitostmi a proměnami, získané zkušenosti uplatňuje v praktických činnostech a v dalším učení, zkvalitňuje se v početních představách. Dokáže pojmenovat některé druhy hmyzu (podle obrázku, v přírodě).

10.4 Integrovaný blok IV. Léto

10.4.1 Léto plné vůní

Charakteristika integrovaného bloku:

- příroda na začátku léta
- návštěva lesa, život v lese, ochrana a péče o les, stromy, lesní plody
- vodní živočichové
- exotická zvířata
- Vesmír
- nálada druhých
- uvědomit si jedinečnost a nepostradatelnost maminky
- dovolit si vyjádřit dětským způsobem pozitivního vztahu k mamince, blízkým, vyjádření toho, co cítí
- rozdíl mezi domácími a hospodářskými zvířaty
- Den dětí - rozvíjet pohybové aktivity, sportovní den
- Dragonboat festival

Cíl:

- vytvořit kladný vztah k přírodě
- poznat základní stromy a lesní plody a jejich využití
- poznat některé vodní živočichy
- vytvořit si základní postoje, ke světu, životu
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- rozlišovat kamarádovu náladu – smutný x veselý – výtvarně vystihnout veselé okamžiky
- rozvoj řečových schopností a jazykových tvořivostí
- zpřesnit pojmy prostorové orientace – v mikroprostoru a makroprostoru
- zpřesnit matematické představy
- samostatně rozhodovat o svých činnostech
- seznámit se s pojmem planetou Země, její postavení ve vesmíru
- mít základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními hodnotami a normami, poznat, co je v rozporu

Očekávané výstupy:

Dítě zvládá základní pohybové dovednosti, zvládá pojmy prostorové orientace, zvládá pohyb v různém prostředí, je obratnější, dodržuje předem daná pravidla u pohybových her, vyjadřuje se samostatně a smysluplně, umí vyjádřit nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně formulovaných větách, vyjadřuje svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech – konstruktivních, výtvarných, pracovních, hudebních, pohybových a dramatických, má touhu poznávat, klade otázky, hledá odpovědi, zná některé vodní živočichy, pozná některé druhy lučních květin, pozná některé druhy stromů a lesních plodů. Má představu co znamená

Vesmír. Umí házet na cíl, hází a chytá míče různých velikostí, účastní se aktivně dětského dne, snaží se respektovat druhého, pochopí důležitost třídění odpadu, umí přiřadit materiál (papír, sklo, plast) k určené barvě kontejneru, orientuje se v číselné řadě, určí počet do deseti, zná některá písmena, vnímá pozitivně a s radostí umělecké a kulturní podněty, pozorně a soustředěně naslouchá, sleduje se zájmem výstavky, památky, hodnotí svoje zážitky – umí vyjádřit, co pro něj bylo zajímavé, oslaví některé svátky tohoto období - čínský Dragonboat, den matek, den dětí.

10.4.2 Těšíme se na prázdniny

Charakteristika integrovaného bloku:

- seznamování se s výkyvy počasí v létě (pojmy: letní déšť, bouřka, duha, mraky, slunce)
- seznamování se s reakcí zvířat, rostlin na změny před bouřkou
- seznamování se s životem na louce
- seznamování se s ochranou před slunečním zářením
- seznamování se s činnostmi v létě: cestování, výlety (dovolená, prázdniny)
- poznávání letního ovoce a zeleniny
- seznamování se s květinami v létě, s barvami v létě
- seznámení se s exotickými zvířaty - kde žijí, čím se živí, zvuky
- osvojování si správného chování návštěvníků v zoo
- loučení se školkou a s předškoláky
- bezpečnost při letních aktivitách
- seznamování se s bezpečným cestováním
- učení rozlišení, co je bezpečné, nebezpečné
- učení se, jak své zdraví a bezpečí chránit o prázdninách, na dovolené
- plány na prázdniny

Cíl:

- vyjmenovat a poznat charakteristické znaky léta
- seznámit se s životem na louce
- poznat některé letní a zahradní květiny
- seznámit se se zvířaty v zoo
- seznámit se s letním ovocem a zeleninou
- vnímat barvy letní přírody
- pozorovat změny při změně počasí
- seznámit se s přírodními úkazy a živly (oheň, voda, vzduch, země)
- seznámit s rekreačními oblastmi
- vyjádřit svůj zážitek slovně, výtvarně, hudebně, s využitím literaturou s prázdninovou tématikou
- znát letní sporty, význam slova letní olympijské hry

- rozvoj všech smyslů
- rozvoj jazykových a řečových dovedností
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- osvojit si poznatky o podpoře zdraví, bezpečí a osobní pohody
- mít povědomí o morálních hodnotách
- rozvoj schopnosti přizpůsobit se podmínkám vnějšího prostředí a změnám

Očekávané výstupy:
Dítě vyjmenuje charakteristické znaky léta, pozná a pojmenuje některá exotická zvířata, ví, jak se chovat v zoo, zná život na louce, pozná a pojmenuje letní ovoce a zeleninu, popíše chuť, rozliší i čichem, zná bezpečně základní, doplňkové barvy a jejich odstíny, pojmenuje je, zná základní pojmy spojené se slovem zdraví, s pohybem, sportem, prázdninami, dodržuje pravidla her, je ohleduplné, pochopí význam sportu pro své zdraví, ví, jak se chránit před slunečním zářením, má osvojeny pracovní návyky, dítě rozumí číselnému pojmu, porovnává a uspořádává předměty podle stanoveného pravidla (seřadí čísla od nejmenšího k největšímu, pozná, co do skupiny nepatří), třídí předměty minimálně podle jednoho pravidla, orientuje se v číselné řadě od 1 – 10, posoudí početnost dvou skupin a určí počet do 6 (o kolik je více, méně, kde je stejně a proč), chápe, že číslovka označuje počet; chápe pojmy – hodně - málo, více – méně, určí hlásku na začátku slova, na konci slova, krátkou a dlouhou samohlásku, určí počet slabik, zvládá grafický zápis slova, zvládá základní společenská pravidla, rozumí pokynům a různým sdělením, vyjadřuje se srozumitelně, ve větách, komunikuje, spontánně popíše různé události, poznatky, klade otázky, umí vyprávět o rodičích, má přiměřenou slovní zásobu, vyslovuje správně všechny hlásky, gramaticky správně, v přiměřeném tempu a melodii, ovládá sílu hlasu a intonaci; respektuje specifické potřeby druhých, zná své jméno, jméno rodičů, bydliště, datum narození, školu, kde zahájí povinnou školní docházku (v případě předškoláků).

11 Evaluační systém

Evaluace je systematická, pravidelná, řízená činnost podle předem daných kritérií.
Evaluace školy bude probíhat dle následujícího schématu:

Předmět hodnocení	Nástroje	Kdy	Kdo
Soulad ŠVP s RVP PV			
- Identifikační údaje školy - Obecná charakteristika školy - Podmínky vzdělávání - Organizace vzdělávání - charakteristika vz. programu - vzdělávácí obsah - evaluační systém	SWOT analýza Dotazník – srovnání s 10. kap. RVP PV **Analýza opatření**	Před 1. Zprac. ŠVP Z počátku ročně, Dále stačí jednout za 3 roky **Upravený ŠVP**	Ředitelka s celým kolektivem zaměstnanců
Kvalita zpracování ŠVP			
- záměr - originalita	Srovnání s 11.kap. RVP PV	Zpočátku ročně. Dále stačí jednou za dva roky,	Ředitelka s celým kolektivem

- vhodnost k podmínkám - vzdělávací obsah - provázanost - prostor pro další rozvoj	Hodnocení IB, Hospitace, porady, anketa rodičům **Analýza a opatření**	Závěr IB, Průběžně dle plánu 1 x za rok **VHŠ - upravený ŠVP**	pedagogů, Rodiče Kolektiv MŠ
Vzdělávací podmínky			
- věcné - životosprávní - psychosociální - organizace chodu - řízení MŠ - personální zajištění - spoluúčast rodičů	Rozhovory a záznamy Hodnocení IB, Hospitace, vzájemné porady Anketa rodičům **Analýza a opatření**	Denně, průběžně Závěr IB Dle plánu 1 x za rok **Vlast. hodnocení školy**	Ředitelka s celým kolektivem zaměstnanců Částečně děti, Rodiče Kolektiv MŠ
Vzdělávací proces			
- přístup k dětem - pedagogický styl - vzdělávací nabídka - tvorba a naplňování ŠVP a TVP - profesionální dovednosti	Rozhovory a záznamy, Hospitace, vzájemné sebehodnocení Anketa rodičům **Analýza a opatření**	Denně, průběžně Závěr IB Dle plánu 1 x za rok **Vlast. hodnocení školy**	Všichni pedagogové i děti Rodiče Kolektiv MŠ
Výsledky vzdělávání			
- dítě a jeho tělo - dítě a psychika - dítě a ten druhý - dítě a společnost - dítě a svět	Rozhovory, portfolia, záznamy IB, in. Plány záznamy o vzděláv. pokrocích dětí hospitace, srovnání, porady, rozhovory, anketa rodičům **Analýza a opatření**	Denně, průběžně Závěr IB Dle plánu 2 x za rok Pololetně, výročně Dle plánu spol. se MŠ 1x ročně **Vlast. hodnocení školy**	Ředitelka a všechny učitelky, Dětí Učitelky MŠ Rodiče Kolektiv MŠ